

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**НАУКОВІ ПРАЦІ
МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ ТА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

**SCIENTIFIC WORKS
OF INTERREGIONAL ACADEMY
OF PERSONNEL MANAGEMENT**

POLITICAL SCIENCES AND PUBLIC MANAGEMENT

Випуск 6 (72), 2023

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

Редакційна колегія

Семенець-Орлова І. А., кандидат політичних наук, доктор наук з державного управління, професор, директор Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, Міжрегіональна Академія управління персоналом (**головний редактор**)

Дакал А. В., доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Жовнірчик Я. Ф., доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного адміністрування та адміністрування, Національний авіаційний університет

Карасевич А. О., кандидат філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і правових дисциплін, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Козирська А., доктор політичних наук, професор, керівник кафедри соціальної і культурної безпеки факультету наук про політику і безпеку, Університет Миколая Коперника у Торуні, Польща

Ковач В. О., доктор наук з державного управління, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу проблем фізичного захисту об'єктів критичної інфраструктури центру інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів атомної енергетики, НАН України

Кондратенко О. Ю., доктор політичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу теоретичних та прикладних проблем політології, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Копанчук В. О., доктор наук з державного управління, доцент кафедри кримінального права та процесу, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Кульгінський Є. А., доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри стоматології, Київський міжнародний університет

Лясота Л. І., кандидат політичних наук, доцент, член Соціологічної асоціації України

Монолатій І. С., доктор політичних наук, професор кафедри політології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Орел М. Г., доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Пашина Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології та міжнародних відносин, Маріупольський державний університет

Радченко О. О., кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Твердохліб О. С., доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри державного управління у сфері цивільного захисту, Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Толуб'як В. С., доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри менеджменту та публічного управління, Західноукраїнський національний університет

Шмаленко Ю. І., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціології, Національний університет «Одеська юридична академія»

Яковлева Л. І., доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології, Національний університет «Одеська юридична академія»

Katarzyna Radzik-Maruszak, dr hab., profesor, Fac Polit Sci & Journalism, Maria Curie-Skłodowska University in Lublin (Lublin, Poland)

Marek Pietraś, prof. dr hab., Dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UMCS

Затверджено Вченою радою

Міжрегіональної Академії управління персоналом 9 січня 2024 (протокол № 1)

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1173 від 11.04.2024 року (Ідентифікатор медіа R30-03894).

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») відповідно до Наказу МОН України № 320 від 07 квітня 2022 року (додаток 2) зі спеціальностей 052 – Політологія; 281 – Публічне управління та адміністрування.

Видання індексується Google Scholar

DOI: 10.32689/2523-4625-2023-6(72)

Наукові праці МАУП. Політичні науки та публічне управління. 2023. Вип. 6 (72). Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 82 с.

Публікуються статті науковців, які досліджують актуальні проблеми розвитку політики та публічного управління. Для науковців, викладачів, студентів та всіх, кого цікавить розвиток політичної науки та публічного управління в Україні.

ЗМІСТ

Вікторія БАРАНОВА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	5
Олександр БОБОСЬ, Катерина МАЙСТРЕНКО НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ	10
Алла ВОРОНКОВА, Костянтин ХРАПАЧ НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ МІНЛИВОГО СЕРЕДОВИЩА: ЗАПОБІГАННЯ ЗАГРОЗАМ ТА ВИКЛИКАМ.....	16
Ярослав ГАЛИЧ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	23
Ірина КРИВОРУЧКО, Наталія ЩУР, Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ.....	33
Микола ЛАДАН ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ВИКЛИКИ, ЩО СТОЯТЬ ПЕРЕД НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ.....	44
Владислав МОГИЛЬ ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ОБСТАВИН.....	50
Ірина П'ЯТНИЧУК КАДРОВИЙ МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ.....	56
Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА, Наталія ЩУР, Іван СЕРВЕЦЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА ПРИКЛАДІ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПРИРОДНОГО І ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ.....	64
Наталія СИДОРЕНКО НОВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ.....	69
Vladyslav FARAPONOV ROLE OF THE HOUSE SPEAKER IN DETERMINING U.S. POLICY PRIORITIES.....	74

УДК 351:340

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-6\(72\)-6](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-6(72)-6)

Микола ЛАДАН

аспірант кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом,
вул. Фрометівська, 2, м. Київ, Україна, 03039

ORCID: 0009-0006-3268-4656

Mykola LADAN

Phd student, Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 2,
Frometivska str., Kyiv, 03039

ORCID: 0009-0006-3268-4656

ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ВИКЛИКИ, ЩО СТОЯТЬ ПЕРЕД НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ

INTERNAL AND EXTERNAL CHALLENGES FACING THE NATIONAL SECURITY OF UKRAINE

Автором досліджено, що Україна сьогодні стикається з рядом внутрішніх та зовнішніх викликів, які суттєво впливають на її національну безпеку та стабільність. Внутрішні проблеми, такі як політична нестабільність, економічні труднощі та кіберзагрози, сприяють загостренню ситуації. З іншого боку, зовнішні фактори, такі як геополітичні напруження, міжнародні конфлікти та економічні санкції, ставлять під загрозу регіональну безпеку. Виявлено, що для подолання цих викликів Україні важливо реалізувати комплексні стратегії. Серед ключових заходів – зміцнення політичної стабільності через розвиток демократичних інститутів та боротьбу з корупцією. Крім цього, стимулювання економічного розвитку та підтримка малого та середнього бізнесу сприятимуть подоланню економічних труднощів. Підкреслено, що забезпечення соціальної гармонії та зміцнення кібербезпеки стануть перешкодою для внутрішніх загроз. Активна зовнішня політика та зміцнення міжнародних альянсів, зокрема з ЄС та НАТО, допоможуть вирішити зовнішні виклики. Отже, реалізація цих стратегій сприятиме подоланню складних викликів, забезпечить національну безпеку та сприятиме сталому розвитку України.

Ключові слова: національна безпека, внутрішні виклики, зовнішні виклики, політична стабільність, економічний розвиток, кібербезпека, міжнародні відносини, геополітичні зміни, демократія, боротьба з корупцією, публічне управління.

The author researched that Ukraine today faces a number of internal and external challenges that significantly affect its national security and stability. Internal challenges such as political instability, economic hardship and cyber threats are exacerbating the situation. On the other hand, external factors such as geopolitical tensions, international conflicts and economic sanctions threaten regional security. It was found that in order to overcome these challenges, it is important for Ukraine to implement comprehensive strategies. Among the key measures is the strengthening of political stability through the development of democratic institutions and the fight against corruption. In addition, stimulating economic development and supporting small and medium-sized businesses will help overcome economic difficulties. It is emphasized that ensuring social harmony and strengthening cyber security will become an obstacle to internal threats. An active foreign policy and strengthening of international alliances, in particular with the EU and NATO, will help solve external challenges. Therefore, the implementation of these strategies will contribute to overcoming complex challenges, ensure national security and contribute to the sustainable development of Ukraine.

Key words: national security, internal challenges, external challenges, political stability, economic development, cybersecurity, international relations, geopolitical changes, democracy, fight against corruption, public management.

Постановка проблеми. Проблема національної безпеки України виникає зі складнощів, пов'язаних із політичною нестабільністю, економічними труднощами, кіберзагрозами та геополітичними напруженнями. Ці фактори, як внутрішні, так і зовнішні, ставлять під загрозу стабільність та безпеку країни, вимагаючи розробки ефективних стратегій у сфері національної безпеки. Внутрішні виклики, такі як політична нестабільність та економічні труднощі, підірвали соціаль-

ний спокій та спричинили загрозу ефективності державного управління. Кіберзагрози та внутрішні соціальні напруження додають нові виміри в сферу національної безпеки, вимагаючи високого рівня кіберзахисту та соціальної стабільності. Зовнішні виклики, такі як геополітичні конфлікти та міжнародні терористичні загрози, роблять актуальним не лише внутрішні, але і зовнішні аспекти національної безпеки. Глибокі зміни у міжнародних відносинах та розташування України на

перехресті геополітичних інтересів роблять проблеми національної безпеки особливо актуальними та важливими для вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти проблеми ролі внутрішніх та зовнішніх викликів, що стоять перед національною безпекою України досліджували такі науковці, як: В. Антонов, О. Бандурка, Ю. Білий, І. Бойко, О. Лемак, В. Лісовський, Н. Літвін, Г. Січиокно та інші.

Мета статті. Метою статті є аналіз складних внутрішніх та зовнішніх викликів, які стоять перед Україною, та розробка стратегій національної безпеки для забезпечення стабільності та захисту інтересів країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі поняття національної безпеки стає особливо важливим та складним, особливо для країн із складним геополітичним положенням, таких як Україна. Вплив глобалізації, міжнародних конфліктів, економічних криз і технологічного прогресу призводить до безлічі внутрішніх та зовнішніх викликів, які ставлять під загрозу стабільність і безпеку націй.

На думку вченого Ю. Білого [3], який вважає, що аналіз цих викликів та визначення ефективних стратегій їх подолання є ключовим не лише для гарантування безпеки України, але і для зміцнення її позицій на міжнародному рівні. Таким чином, розуміння та оцінка внутрішніх та зовнішніх викликів, що стоять перед Україною, є вирішальною важливими для розробки комплексних та довгострокових стратегій національної безпеки.

Важливо підкреслити, що політична стабільність відіграє визначальну роль у забезпеченні національної безпеки будь-якої країни, і Україна не є винятком. Стабільність політичної системи має вплив на всі аспекти, починаючи від внутрішнього порядку і закінчуючи міжнародними відносинами. У випадку України політична арена часто характеризується значним рівнем нестабільності, виявляючись у частих змінах уряду, конфліктах між різними гілками влади та політичних кризах. Ця нестабільність може призвести до ряду негативних наслідків. По-перше, вона породжує невизначеність, яка впливає на економічне середовище та інвестиційний клімат, що, в свою чергу, може погіршити економічну ситуацію в країні. По-друге, політична нестабільність може призвести до соціальних протестів та внутрішніх конфліктів, що загрожує громадському порядку та внутрішній безпеці [5, с. 65].

Один із ключових методів забезпечення політичної стабільності в Україні – це укрі-

плення демократичних інститутів та процесів. Це включає в себе гарантії прозорості урядових рішень, боротьбу з корупцією та вдосконалення виборчої системи. Не менш важливим є розвиток ефективних механізмів для мирного врегулювання політичних конфліктів та забезпечення представництва різноманітних соціальних груп у політичному діалозі. Крім того, ключовим аспектом забезпечення політичної стабільності є розвиток незалежної судової системи, яка гарантує верховенство права та захист громадянських прав і свобод. Такий підхід сприяє не лише збільшенню довіри населення до влади, але й створенню стійкого фундаменту для економічного та соціального розвитку.

Також слід відзначити, що економічна стабільність має вирішальне значення для будь-якої держави, оскільки вона впливає на всі аспекти життя суспільства та національної безпеки. Для України, з урахуванням її геостратегічного положення та історичних викликів, економічна стабільність набуває особливого значення. Країна стикається з рядом економічних проблем, таких як значна зовнішня заборгованість, інфляція та виклики у сфері ефективності державного управління економікою. Висока зовнішня заборгованість обмежує фінансову самостійність України, роблячи країну вразливою до зовнішніх економічних турбулентностей. Інфляція, з іншого боку, може підірвати спроможність громадян, призводячи до погіршення рівня життя. Неefективне управління економікою призводить до недостатнього розподілу ресурсів, що може породити економічні диспропорції та соціальне незадоволення.

Слід акцентувати увагу на тому, що соціальні виклики в Україні, такі як демографічні зміни, міграція та соціальні нерівності, мають значущий вплив на внутрішню стабільність та загальний соціальний клімат у країні. Ці аспекти прямо взаємодіють з соціальною сполученістю, економічним благополуччям та політичною стабільністю. Демографічні зміни, зокрема процес старіння населення, породжують виклики для системи охорони здоров'я, пенсійної системи та ринку праці. Зменшення працездатного населення може викликати дефіцит робочої сили та підвищити тиск на соціальні системи. Трудова міграція, зокрема серед молоді та кваліфікованих фахівців, подальше ускладнює цю проблему, сприяючи "відтоку розумів" та зменшенню економічного потенціалу країни [4, с. 132–140].

Важливо відзначити думку вченого О. Бандурка [2, с. 14–18], що внутрішній громадян-

ський конфлікт на сході України становить один з найсерйозніших викликів для національної безпеки країни. Цей конфлікт породжує глибокі та тривалі наслідки, які виходять далеко за межі безпосередньої конфліктної зони.

По-перше, цей конфлікт ставить під загрозу життя та благополуччя громадян, які проживають у зоні конфлікту, призводячи до людських трагедій, втрат життя та масового переміщення населення. Внутрішньо переміщені особи та біженці зіштовхуються з численними викликами, такими як потреба в житлі, роботі, медичному обслуговуванні та освіті.

По-друге, конфлікт впливає на політичну стабільність в Україні, спричиняючи напруженість у відносинах між різними політичними та соціальними групами, що може призводити до внутрішньополітичних розбіжностей та конфліктів. Це також має вплив на зовнішньополітичні відносини України, зокрема з сусідніми країнами та міжнародними партнерами.

По-третє, конфлікт значно впливає на економіку України, збільшуючи витрати на оборону, перерозподіляючи ресурси з соціальних та економічних потреб на потреби військового характеру. Економічна активність у регіоні значно знижується, що призводить до загального спаду економічного зростання, інвестицій та розвитку регіону.

Вирішення даного конфлікту та його наслідків вимагає комплексного підходу. Необхідно забезпечити політичне врегулювання, надати допомогу та підтримку внутрішньо переміщеним особам, відновити економічну активність у регіоні, а також забезпечити довгострокову безпеку та стабільність в країні. Важливо також включати міжнародні організації та партнерів у пошуку довготривалого мирного вирішення даного конфлікту.

Після докладного вивчення внутрішніх проблем та їх взаємодії важливо звернутися до зовнішніх чинників, які суттєво впливають на національну безпеку України. У світі, де відбувається процес глобалізації, міжнародні відносини, геополітичні трансформації, військові загрози, економічні санкції, транснаціональна злочинність та активності міжнародних організацій мають прямий або опосередкований вплив на безпеку будь-якої країни, включаючи Україну. Розуміння та адекватна оцінка цих зовнішніх викликів є критично важливими для розробки комплексної та збалансованої політики національної безпеки [1, с. 459].

Слід наголосити, що міжнародні відносини та геополітичні трансформації є значущими факторами, що впливають на національну

безпеку України. Географічне розташування України на перехресті ключових геополітичних інтересів Європи та Росії робить її важливим учасником в регіоні та світі. Від цього контексту залежить формування зовнішньої політики та стратегії безпеки України. Розуміння глобальних тенденцій у міжнародних відносинах є важливим аспектом для країни. Україна має бути в курсі змін у міжнародній арені, таких як конфлікти, геополітичні розбіжності та зміни в структурі міжнародних організацій. Це дозволяє країні адаптуватися до нових умов та приймати обґрунтовані рішення на міжнародному рівні.

Зауважимо, що військові загрози є серйозним викликом для національної безпеки України, особливо в умовах східного конфлікту. Настійна нестабільність у регіоні та активні збройні конфлікти підкреслюють важливість зміцнення оборонної спроможності країни та проведення реформ у військовому секторі. Розробка ефективної оборонної стратегії стає критичним завданням для України, оскільки ця стратегія повинна охоплювати не лише посилення військової потужності, але й модернізацію озброєнь та військової техніки. Постійне підвищення якості та ефективності Збройних Сил допомагатиме забезпечити країну оборонними можливостями на високому рівні [7, с. 171–180].

В. Лісовський вважає [6, с. 30–36], що неможливо проігнорувати вплив економічних санкцій та обмежень у міжнародній торгівлі на економіку України, особливо на її зовнішньоекономічні операції. Ці обмеження можуть включати обмеження доступу до ринків деяких країн, заборону торгівлі з певними товарними групами та застосування фінансових санкцій. Це може спричинити скорочення обсягів міжнародної торгівлі та збитки для українських підприємств. Важливим є розвиток та утримання ефективних ділових відносин з ключовими торговельними партнерами для забезпечення економічної стабільності та зростання в Україні. Встановлення та утримання контактів з країнами, які є стратегічно важливими торговельними партнерами, сприяє розширенню можливостей експорту та залученню іноземних інвестицій.

Важливо наголосити, що пристосування до міжнародних торговельних стандартів має вирішальне значення, оскільки це сприяє відповідності продукції та послуг України вимогам світового ринку. Цей процес може включати удосконалення якості виробництва, впровадження стандартів безпеки та якості, а також підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні [4].

Отже, очевидно, що збереження та розвиток торговельних зв'язків з ключовими партнерами та відповідність міжнародним стандартам є важливими компонентами забезпечення економічної стабільності та росту України в умовах економічних санкцій та обмежень.

Важливо відзначити, що участь України в різних міжнародних організаціях становить ключовий компонент зовнішньої політики та забезпечення національної безпеки. Це сприяє збереженню стабільності та захисту національних інтересів України на світовій арені, відкриває можливості для активного впливу на міжнародні події та сприяє реалізації стратегічних національних цілей.

Важливо відзначити, що Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН) відіграє ключову роль у розв'язанні міжнародних конфліктів, сприяє збереженню світового миру та співпраці між державами. Україна, яка є членом ООН, активно бере участь в роботі цієї важливої міжнародної організації та вносить власний внесок у розв'язання глобальних проблем. Країна співпрацює з іншими членами ООН, роблячи акцент на важливості дипломатії та міжнародного співробітництва для забезпечення стабільності та миру у світі. Україна активно підтримує принципи ООН і долучається до спільних зусиль для досягнення глобальних цілей [7].

Неможливо не зазначити те, що Організація з безпеки і співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ) є також важливим міжнародним форумом для діалогу та співпраці між європейськими країнами. Участь України в ОБСЄ дозволяє забезпечити моніторинг конфлікту на сході країни та сприяє зусиллям з врегулювання конфлікту, роблячи акцент на дипломатії та мирним переговорах. ОБСЄ виступає важливим каналом комунікації та співпраці між Україною та іншими державами для забезпечення безпеки та стабільності в регіоні Європи. Україна використовує своє членство в ОБСЄ для захисту своїх національних інтересів та сприяння спільним зусиллям у вирішенні проблем безпеки [2].

Після детального розгляду окремих внутрішніх та зовнішніх викликів, які стикається Україна в забезпеченні своєї національної безпеки, наступним етапом є їх аналіз та порівняння. Розуміння взаємодії та взаємовпливу цих викликів дуже важливе для розробки глибокої та комплексної стратегії національної безпеки. Оцінка взаємозв'язків та впливу між внутрішніми та зовнішніми ризиками допоможе Україні більш ефективно адаптуватися до змінних умов та реагувати на різноманітні загрози.

Зрозуміння ситуації в області національної безпеки України вимагає порівняння та аналізу внутрішніх і зовнішніх викликів. Внутрішні фактори, такі як політична нестабільність, економічні труднощі, соціальні напруження, кіберзагрози та внутрішні конфлікти, мають прямий вплив на щоденне життя громадян і внутрішню стабільність. З іншого боку, зовнішні фактори, такі як геополітичні зміни, міжнародні відносини, військові загрози, економічні санкції та міжнародний тероризм, хоч і можуть виглядати менш відчутними на повсякденному рівні, мають глибокі та тривалі наслідки для стратегічної безпеки країни.

Отже, для зміцнення стабільності та забезпечення національної безпеки України важливо вжити комплекс заходів, які охоплюють різні аспекти державного управління та соціального життя. Основні рекомендації включають удосконалення демократичних інститутів та боротьбу з корупцією для політичної стабілізації, сприяння інвестиціям та розвиток внутрішнього ринку для забезпечення економічного зростання, впровадження програм соціальної підтримки для зменшення соціальних нерівностей та покращення умов життя, а також зміцнення кібербезпеки. На міжнародному рівні важливо активізувати дипломатичні ініціативи, зміцнювати альянси, реформувати оборонну сферу та розширювати міжнародну торгівлю та економічну інтеграцію, особливо через взаємодію з Європейським Союзом. Ці заходи відіграють ключову роль у вирішенні внутрішніх і зовнішніх викликів, що постають перед Україною.

Висновок. Проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що Україна стикається зі значущими внутрішніми та зовнішніми викликами, які вимагають комплексних стратегій для забезпечення національної безпеки та стабільності. Внутрішні проблеми, такі як політична нестабільність, економічні труднощі та соціальні напруження, потребують рішучих заходів для політичної та економічної реформи. Зовнішні виклики, такі як геополітичні напруження та міжнародні конфлікти, вимагають активної зовнішньої політики та співпраці з міжнародними партнерами.

Отже, забезпечення політичної стабільності, економічного розвитку, соціальної гармонії та кібербезпеки є ключовими елементами стратегії національної безпеки. Важливо також активізувати дипломатичні зусилля, зміцнювати оборонні потужності та розвивати міжнародні альянси. Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню позиції України в світі та ефективному вирішенню складних викликів, що постають перед країною.

Література:

1. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ: ТАЛКОМ, 2017 р. 576 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf
2. Бандурка О. М. Економічна безпека України: виклики та загрози. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів*. 2021. С. 16–18. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content>
3. Білий Ю. М. Концептуальні засади розробки та впровадження у державно-управлінську практику паспортів загроз фінансовій безпеці України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 8, 2018 р. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1289>
4. Бойко І. Забезпечення внутрішньої безпеки держави органами системи МВС України: актуальні загрози. *Адміністративне право і процес*. № 8, 2020 р. С. 132–140. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/8/22.pdf>
5. Лемак О. В. Забезпечення національної безпеки як функція держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. № 38, 2016 р. С. 64–67. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/12309/1/ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ%20НАЦІОНАЛЬНОЇ%20БЕЗПЕКИ%20ЯК%20ФУНКЦІЯ%20ДЕРЖАВИ.pdf>
6. Лісовський В. М. Модернізація національної безпеки України в умовах війни з Росією. *Науковий журнал «ПОЛІТИКУС»*. № 6, 2021 р. С. 30–36.
7. Літвін Н. М., Січиокно Г. Б. Класифікація актуальних загроз економічній безпеці держави в контексті кризових тенденцій національної економіки. *Вчені записки Університету «КРОК»*, № 1 (53), 2019 р. 171–180. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-171-180>.
8. Radchenko O., Kovach V., Radchenko O., Kriukov O., Sydorhuk L., Sharov P., Semenets-Orlova I. Principles of natural capital preservation in the context of strategy of state environmental safety. In *E3S Web of Conferences*, 2021. (Vol. 280, p. 09024). EDP Sciences.
9. Semenets-Orlova I., Rodchenko L., Chernenko I., Druz O., Rudenko M., Poliuliakii R. Requests for public information in the state Administration in situations of military operations. *Ann. Fac. Der. U. Extremadura*, 2022, 38, 249.
10. Semenets-Orlova I. A., Kyselova Y. Y. Multidimensional management contemporary: generation of social meanings for a new collective identities. *Публічне урядування*, 2018, (4), 264–273.

References:

1. Antonov, V. O. (2017). *Konstitutsiyno-pravovi zasady natsionalnoi bezpeky Ukrainy* [Constitutional and legal principles of national security of Ukraine]. monohrafiia; nauk. red. Yu.S. Shemshuchenko. Kyiv: TALKOM, 576 s. Retrieved from: http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf
2. Bandurka, O. M. (2021). *Ekonomichna bezpeka Ukrainy: vyklyky ta zahrozy* [Economic security of Ukraine: challenges and threats]. *Ekonomichna bezpeka derzhavy v konteksti natsionalnykh interesiv*. S. 16–18. Retrieved from: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content>
3. Bilyi, Yu. M. (2018). *Kontseptualni zasady rozrobky ta vprovadzhenia u derzhavno-upravlinsku praktyku pasportiv zahroz finansovii bezpetsi Ukrainy* [Conceptual principles of the development and implementation of passports of threats to the financial security of Ukraine into state management practice]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. № 8, Retrieved from: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1289>
4. Boiko, I. (2020). *Zabezpechennia vnutrishnoi bezpeky derzhavy orhanamy systemy MVS Ukrainy: aktualni zahrozy* [Ensuring the internal security of the state by the bodies of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: current threats]. *Administratyvne pravo i protses*. № 8, S. 132–140. Retrieved from: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/8/22.pdf>
5. Lemak, O. V. (2016). *Zabezpechennia natsionalnoi bezpeky yak funktsiia derzhavy* [Ensuring national security as a function of the state]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravo»*. № 38, S. 64–67. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/12309/1/ZABEZPECHENNIA%20NATSIONALNOI%20BEZPEKY%20IAK%20FUNKTSIIA%20DERZHAVY.pdf>
6. Lisovskyi, V. M. (2021). *Modernizatsiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy v umovakh viiny z Rosiieiu* [Modernization of the national security of Ukraine in the conditions of war with Russia]. *Naukovyi zhurnal «POLITYKUS»*. № 6, S. 30–36.
7. Litvin, N. M. & Cichyokno H. B. (2019). *Klasyfikatsiia aktualnykh zahroz ekonomichnii bezpetsi derzhavy v konteksti kryzovykh tendentsii natsionalnoi ekonomiky* [Classification of current threats to the economic security of the state in the context of crisis trends of the national economy]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, № 1 (53), 171–180. Retrieved from: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-171-180>.

8. Radchenko, O., Kovach, V., Radchenko, O., Kriukov, O., Sydoruk, L., Sharov, P., & Semenets-Orlova, I. (2021). Principles of natural capital preservation in the context of strategy of state environmental safety. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 280, p. 09024). EDP Sciences.

9. Semenets-Orlova, I., Rodchenko, L., Chernenko, I., Druz, O., Rudenko, M., & Poliuliakii, R. (2022). Requests for public information in the state Administration in situations of military operations. *Ann. Fac. Der. U. Extremadura*, 38, 249.

10. Semenets-Orlova, I. A., & Kyselova, Y. Y. (2018). Multidimensional management contemporary: generation of social meanings for a new collective identities. *Публічне урядування*, (4), 264–273.